

Kako rešiti problem odpadkov v prihodnosti?

- komentar društva Zeleni krog

Čistilna akcija *Očistimo Slovenijo v enem dnevu* je uspela nad pričakovanji. Posamezniki in organizirane skupine prostovoljcev, v občini Krško skupno okoli 2500 oseb, so pokazali, da jim ni vseeno v kakšnem okolju živimo. V mesecih priprav na akcijo je bilo narejenega ogromno terenskega dela, naredil se je register trenutnih divjih odlagališč z podrobnimi podatki, ki bodo koristili delu inšpekcijske službe in prekrškovnega organa, Občine Krško ter komunalnega podjetja. Seveda je črnih odlagališč preveč, da bi se jih dalo očistiti v enem dnevu, zato se bo čiščenje s strani pristojnih služb nadaljevalo po ustaljeni praksi (ali pospešeni, upamo), prav gotovo pa bo veliko dela za prostovoljce leta 2012, ko se pripravlja podobna akcija *Očistimo svet v enem dnevu*.

Namen akcije je bil dosežen, očistilo se je veliko, ne smemo pa pozabiti na stranski učinek akcije, to je osveščanje in informiranje prebivalstva ter odpiranje vprašanj o ravnanju z odpadki v prihodnosti. Slednje je verjetno celo pomembnejše kot pa sama izvedba čistilne akcije.

Nekateri, med njimi so prav gotovo tudi nasprotniki čistilne akcije, so mnenja, da s tem, ko plačajo svoj račun komunalnih storitev, opravijo s svojim deležem odpadkov. Nadaljnja usoda vsebine njihovega smetnjaka jih ne briga. Papirčkov pa tudi ne mečejo na tla. Njihova vest je čista...

Za takšne je potrebno zopet izpostaviti dejstvo, da v povprečju vsak prebivalec Slovenije letno pridela 450 KG komunalnih odpadkov letno. Večina teh odpadkov konča na deponijah, le v manjši meri se odpadki ločujejo ter vnovič uporabijo kot koristna surovina. Prostora za odlaganje nimamo na voljo neomejeno, zato bodo čez leta deponije polne. In kaj potem? Prihodnost ravnanja z odpadki je nejasna. Rešitev?

- Nekateri strokovnjaki kot najboljšo opcijo zagovarjajo sežiganje odpadkov v sežigalnicah, za druge je sežiganje, z vidika onesnaženja s strupenimi izpusti, skrajno sporno.

- Druga opcija je natančno ločevanje ter recikliranje. Če pomislimo, kako imajo te stvari urejene nekatere države, kjer so z enostavnim sistemom kavcije rešili problem zbiranja steklenic, plastenk in pločevink, se postavlja veliko vprašanje, zakaj tega učinkovitega in enostavnega sistema nimamo v Sloveniji. Reciklirana aluminijasta pločevinka lahko predstavlja velik energetski prihranek v procesu električno potratne proizvodnje primarnega aluminija. Pločevinke pa pri nas ležijo vsepovsod po tleh.

- Tretja opcija za zmanjševanje količine odpadkov pa je spodbujanje proizvodnje takšnih izdelkov, ki v največji mogoči meri omogočajo

koristno reciklirati sestavne dele izdelka po končani življenjski dobi, ter transporta izdelka, ki količine embalaže zmanjša na minimum. Priporočiti je treba tudi, naj kupec kupuje kakovostne, preverjene izdelke z dolgo življenjsko dobo.

Na takšne načine so problemi rešljivi tudi z odpadno elektronsko opremo in odsluženimi avtomobili, težje je z nevarnimi odpadki. Posebno poglavje pa so gradbeni odpadki. Gradbenih odpadkov v zadnji akciji nismo pobirali, ker bi bilo to preveč zahtevno in tudi ne vemo, kam z njimi. In zakaj ne bi predelanih gradbenih odpadkov uporabili kot podlago za gradnjo cest in avtocest. Glede na to, da že dvajset let gradimo avtoceste v Sloveniji, bi lahko večino gradbenih odpadkov porabili za ta namen. Tako pa kazijo naravo na divjih odlagališčih in manjšajo kapacitete deponij.

Po uspešni čistilni akciji je potrebno o tej tematiki naprej razmišljati, zastaviti vprašanja ter zahtevati jasne odgovore. Zakaj je reševanje problemov z odpadki v Sloveniji zastalo? V čigavo korist je trenutno stanje ravnanja z odpadki? V korist trajnostnega razvoja ter varovanja narave prav gotovo ne. In na koga nasloviti ta vprašanja? Najprej na politiko ter na gospodarske družbe, ki imajo koncesije za ravnanje z odpadki.

Prevečkrat slišimo, da se ločevanje in recikliranje odpadkov ekonomsko ne izplača. Po logiki ekonomije se žal tudi varovanje okolja ne izplača. Ne prinaša dobička...

Ravnanje z odpadki je treba reševati v skladu s trajnostnim razvojem in ne, kot doslej, podvrženo ekonomskemu izračunu profita.

Aleš Suša,
Zeleni krog

Krško, 20.4.2010